

Nr 94.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående rätt för småskolläraryrinnan Augusta Maria Samelius till viss tjänstårsberäkning för pension; given Stockholms slott den 14 februari 1936.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Under Hans Maj:ts

Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

Ernst Wigforss.

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 14 februari 1936.

N ä r v a r a n d e:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena SANDLER, statsråden WIGFORSS, MÖLLER, LEVINSON, VENNERSTRÖM, LEO, ENGBERG, EKMAN, SKÖLD.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Wigforss, anför:

Småskolläraryrinnan vid Viksjöfors skola i Ovanåkers skoldistrikt Augusta Maria Samelius har hos Kungl. Maj:t anhållit att för erhållande av förhöjd pension från statens pensionsanstalt få tillgodoräkna sig tjänstgöring såsom lärarinna vid högre flickskolan i Gävle.

Av handlingarna i ärendet inhämtas, att Samelius, som är född den 6 november 1875, tjänstgjort vid följande läroanstalter under här angivna tider, nämligen:

läsåret 1895/1896 såsom småskollärrarinnan vid Hamnäs-Norrbo flyttande småskola i Skogs församling,

läsåren 1896/1897—1908/1909 såsom fast anställd lärarinna och läsåret 1911/1912 såsom vikarierande lärarinna vid högre flickskolan i Gävle med undervisningsskyldighet huvudsakligen i de förberedande klasserna;

höstterminen 1915 såsom vikarierande småskollärrarinnan vid Askesta småskola i Söderala församling samt

från och med den 1 januari 1916 såsom ordinarie småskollärrarinnan vid Viksjöfors skola i Ovanåkers skoldistrikt.

Genom beslut den 24 oktober 1935 har statens pensionsanstalt förklarat Samelius berättigad till avkortad tjänstepension till belopp av, fränsett tilläggsförmåner, 750 kronor för år, motsvarande ²⁰/₃₃ av helt pensionsbelopp, 1,237 kronor 50 öre. Härvid har pensionsanstalten tillgodoräknat Samelius den tid, varunder hon efter fyllda 20 år tjänstgjort såsom småskollärrarinnan. Däremot har Samelius' tjänstgöring vid högre flickskolan i Gävle icke kunnat tillgodoräknas henne vid bestämmandet av den författningensliga pensionen.

Av utredningen i ärendet framgår, att högre flickskolan i Gävle åtnjutit statsunderstöd under den tid, Samelius tjänstgjort därstädes.

Skolöverstyrelsen har i ärendet anfört, att överstyrelsen visserligen ansåge, att billighetsskäl talade för, att Samelius medgäves rätt att för pension från statens pensionsanstalt tillgodoräkna sig viss del av den tid, varunder hon tjänstgjort såsom lärarinna vid högre flickskolan i Gävle. Med hänsyn därtill, att Kungl. Maj:t genom beslut den 14 december 1934 funnit en hos Kungl. Maj:t gjord framställning i ett enligt överstyrelsens förmenande likartat fall ej föranleda någon Kungl. Maj:ts åtgärd, ansåge sig överstyrelsen likväl nu förhindrad tillstyrka bifall till den av Samelius gjorda ansökningen.

Statens pensionsanstalt har i ärendet anfört, bland annat, följande:

Det av skolöverstyrelsen åberopade ärendet torde enligt pensionsanstaltens uppfattning icke vara fullt analogt med det förevarande, enär den i nämnda ärende avsedda lärarinnan till skillnad från Samelius åtnjöt särskild pension för sin tjänstgöring vid privatläroverk och uppburet denna pension under åtskilliga år jämsides med lönen för småskollärrarinetjänsten.

Pensionsanstalten har för sin del icke något att invända mot bifall till nu förevarande ansökning, under förutsättning dock att engångsavgift för den retroaktiva tjänstårsberäkningen betalas. Såsom stöd för denna sin ståndpunkt får pensionsanstalten åberopa Kungl. Maj:ts och riksdagens beslut i tidigare enligt pensionsanstaltens mening fullt likartade fall, senast vid 1934 års riksdag angående lärarinnan vid statens småskoleseminarium i Lycksele Axelina Maria Burman och folkskollärrarinnan i Lidingö stads skoldistrikt Sigrid Vilhelmina Fahlén (prop. nr 114 och 221; bankoutsk. utl. nr 42, punkt 1 och 2; riksd. skr. nr 278). Dessa senare hava härvid erhållit medgivande att för pension från statens pensionsanstalt tillgodoräkna sig tjänstgöring såsom ämneslärarinnor vid privatläroverk under vissa tidsperioder, dock med villkor, att till pensionsanstalten inbetalades belopp, motsvarande den engångsavgift, som belöpt å respektive lärarinnor, därest §§ 6 och 9 i anstaltens reglemente varit tillämpliga.

Den engångsavgift, som enligt dylika beräkningsgrunder skulle i förevarande fall erfordras för att uppbringa sökandens pension till hel pension, synes, om den beräknas på ett pensionsunderlag av 1,237 kronor 50 öre och tänkes erlagd den 1 juli 1936, utgöra omkring 2,418 kronor.

Det bör självfallet stå sökanden öppet att mot erläggande av större eller mindre del av engångsavgiften bereda sig den ökning av pensionen, som motsvarar den sålunda likviderade tjänstårsrätten.

Pensionsanstalten har i anslutning till vad anstalten sålunda anfört hemställt om medgivande för Samelius att, i den mån så erfordras för erhållande av hel pension från anstalten, räkna sig till godo tid, varunder hon tjänstgjort såsom lärarinna vid högre flickskolan i Gävle; dock under villkor, att Samelius till pensionsanstalten inbetalar ett belopp, motsvarande den engångsavgift, som skulle belöpt å henne, därest §§ 6 och 9 i anstaltens reglemente varit i förevarande fall tillämpliga.

Statskontoret har i ängivet utlåtande biträtt pensionsanstaltens förslag.

Även jag finner mig böra tillstyrka, att Samelius berättigas att tillgodoräkna så lång tid av tjänstgöringen såsom lärarinna vid högre flickskolan i Gävle, som erfordras för att hon skall erhålla hel pension från statens pensionsanstalt. Såsom villkor för ett sådant medgivande bör föreskrivas, att Samelius till pensionsanstalten inbetalar engångsavgift, beräknad enligt av pensionsanstalten angivna grunder.

Under åberopande av vad sålunda anförts hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att småskollärarynnan vid Viksjöfors skola i Ovanåkers skoldistrikt Augusta Maria Samelius må, i den mån så erfordras för erhållande av hel pension från statens pensionsanstalt, tillgodoräkna sig tid, varunder hon tjänstgjort såsom lärarinna vid högre flickskolan i Gävle; dock under villkor, att Samelius till pensionsanstalten inbetalar ett belopp, motsvarande den engångsavgift, som belöpt å henne, därest §§ 6 och 9 i anstaltens reglemente varit i förevarande fall tillämpliga.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan förordnar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten, att proposition av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, skall avlåtas till riksdagen.

Ur protokollet:

Allan Broomé.